

REGLUGERÐ

um iðnfræðslu.

A. IÐNNÁM

I. KAFLI

Iðngreinar.

1. gr.

Iðnfræðslu til sveinsprófs skal halda uppi í þeim iðngreinum, sem löggiltar eru.

2. gr.

Löggiltar iðngreinar eru þessar:

Bakaraíðn,
beykisiðn,
bifreiðasmíði,
bifvélavirkjun,
bílamálun,
blikksmíði,
bókbandsíðn,
feldskeraiðn,
flugvélavirkjun,
framreiðsluiðn,
gaslagning,
glerslípun og speglagerð,
gull og silfursmíði,
hattasaumur,
hárgreiðsluiðn,
hárskera- og rakaraíðn,
hljóðfærasmíði,
húsasmíði,
húsgagnabólstrun,
húsgagnasmíði,
járniðnaður:
eirsmíði,
járnsníði,
ketil- og plötusmíði,
málmsteypa,
rennismíði,
vélvirkjun,
kjólasaumur,
kjötiðnaður,
klæðskurður:
karla,
kvenna,
kökugerð,
leirkerasmíði,
leturgröftur,

ljósmyndun:
 almenn ljósmyndun,
 pers. ljósmyndun,
matreiðsla,
málaraíðn,
mjólkuriðnaður,
mótasmíði,
múrun,
myndskurður,
netagerð,
offsetiðn:
 offsetmynda- og plötugerð,
 offsetprentun,
pípulögn,
prentiðn:
 setning,
 prentun,
prentmyndaiðn:
 prentmyndaljósmyndun,
 prentmyndasmíði,
rafmagnsiðn:
 rafvirkjun,
 rafvélavirkjun,
reiða- og seglasaumur,
reiðtygja- og aktygjasmíði,
skrifvélavirkjun,
skipa- og bátasmíði,
skósmíði,
skrúðgarðyrkja,
steinsmíði,
sútaraiðn,
tágariðun,
úrsmíði,
útvarpsvirkjun,
vagnasmíði,
veggfóðrun.

3. gr.

Nú kemur upp starfsgrein, sem ekki er gert ráð fyrir í 2. gr. reglugerðar þessarar, en telja má að falli undir iðnað, og skulu þá hlutaðeigendur, sem starfsgreinina stunda, senda ráðuneytinu erindi um, að starfsgreinin verði viðurkennd sem iðngrein og leggja jafnframt fyrir það tillögur um nafn iðngreinarinnar, náms-tíma, kunnáttu- og prófkröfur.

Ráðuneytið skal leita umsagnar iðnfræðsluráðs, Landssambands iðnaðarmanna og iðnsveinaráðs A.S.Í. um erindið.

Fallist ráðuneytið, að fengnum umsögnum þeim, er greinir í næstu málsgrein hér að framan, á að gera starfsgreinina að iðngrein, breytir það reglugerð þessari í samræmi við það og setur, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs, reglur um veitingu starfsréttinda í hinni nýju iðngrein, þangað til fylgt geti orðið almennum ákvæðum reglugerðar þessarar.

II. KAFLI

Námstíminn.

4. gr.

Námstími iðnnema skal vera sem hér segir:

a. 5 ár:

Flugvélavirkjun.

b. 4 ár:

Bakaraíðn,
beykisiðn,
bifreiðasmíði,
bifvélavirkjun,
bílamálun,
blikksmíði,
bókbandsiðn,
feldskeraiðn,
gaslagning,
glerslípun og speglagerð,
gull- og silfursmíði,
hárskera- og rakaraíðn,
hljóðfærasmíði,
húsasmíði,
húsgagnabólstrun,
húsgagnasmíði,
járniðnaði:
eirsmíði,
járnsmíði,
ketil- og plötusmíði,
málmsteypu,
rennismíði,
vélvirkjun,
kjötiðnaði,
klæðskurði karla,
kökugerð,
leirkerasmíði,
leturgrefti,

ljósmyndun:

alm. ljósmyndun,

pers. ljósmyndun,

matreiðslu,

málaraiðn,

mjólkuriðnaði,

mótasmíði,

múrun,

myndskurði,

offsetiðn:

offsetmynda- og plötugerð,

offsetprentun,

pípulögn,

prentiðn:

setningu,

prentun,

prentmyndaiðn:

prentmyndaljósmyndun,

prentmyndasmíði,

rafmagnsiðn:

rafvirkjun,

rafvélavirkjun,

reiðtygja- og aktygjasmíði,

skipa- og bátasmíði,

skrifvélavirkjun,

steinsmíði,

sútaraiðn,

tágariðun,

úrsmíði,

útvarpsvirkjun,

vagnasmíði,

veggfóðrun.

- c. 3 ár í eftirtöldum iðngreinum:
Framreiðsluiðn,
hattasaumi,
hárgreiðsluiðn,
kjólasaumi

klæðskurði kvenna,
netagerð,
reiða- og seglasaumi,
skósmíði,
skrúðgarðyrkju.

5. gr.

Nú óskar meistari eða iðnfyrirtæki að gera námssamning í sérgrein innan lög-
giltrar iðngreinar, og getur þá iðnfræðsluráð heimilað staðfestingu slíks samnings, ef
fyrir liggur álit fræðslunefndar iðngreinarinnar um, að eðli sérgreinarinnar leyfi
sjálfstætt nám og próftökur og að nefndin mæli með, að slíkt sérnám eigi sér stað.

Iðnfræðsluráð ákveður, að fengnum tillögum fræðslunefndar, lengd námstíma,
en aldrei getur námstíminn þó orðið skemmri en 2 ár.

6. gr.

Á stöðum, þar sem ekki er unnt að hafa samfellda vinnu allt árið í einhverri
iðn og nemandinn getur fengið aðra atvinnu nokkurn hluta ársins, má dreifa náminu
á fleiri ár, þó svo, að samanlagður mánaðafjöldi við námið samsvari þeim ára-
fjölda, er að framan greinir. Þetta skal þó aðeins gert, að hlutaðeigendur séu því
samþykkir, enda komi samþykki iðnfræðsluráðs til. Vinna við iðnnámið má þó
aldrei vera minni en 6 mánuðir á ári.

Sama gildir, ef nemandi stundar framhaldsnám jafnhliða iðnnámi.

7. gr.

Nú hefur nemandi áður stundað verknám á öðrum skólastigum eða á verklegu
námskeiði og ákveður iðnfræðsluráð þá styttingu námstíma, eftir því sem efni eru
til, enda hafi námsefni og námstilhögun í slíku verknámi verið samþykkt af iðn-
fræðsluráði áður en kennsla er hafin.

Nemendur, sem lokið hafa fullnaðarprófi frá verknámsskóla iðnaðarins, skulu
þó ávallt eiga rétt til styttingar á námstíma sínum, ef þeir ráðast í iðnnám hjá
meistara eða iðnfyrirtæki sem því svarar, að átta mánaða verknámsskóli stytti
iðnnám samkvæmt námssamningi um 12 mánuði.

Iðnfræðsluráð getur sett nánari reglur um styttingu námstíma samkvæmt þess-
ari grein.

8. gr.

Iðnaðarmaður, sem lokið hefur námi og staðizt sveinspróf í einhverri iðngrein
og vill gerast nemandi í annarri skyldri iðngrein, skal ekki þurfa nema hálfan
heildarnámstíma þeirrar iðnar.

Sá, sem lokið hefur námi og prófi í sérgrein, sbr. 5. gr. reglugerðar þessarar,
en vill nema iðnina að fullu, skal gera viðbótarnámssamning þannig, að saman-
lagður námstími í sérgrein og viðbótarnámi nemi heildarnámstíma í iðngreininni.

Geta skal í námssamningi ástæðunnar til þess, að samið er um styttri tíma en
venja er til.

Ákvæði þessarar greinar gilda, þótt viðbótar- eða framhaldsnámið fari fram í
viðurkenndum skóla, hér á landi eða erlendis.

9. gr.

Hafi nemandi áður stundað nám hjá öðrum meistara í sömu iðn, en slitið náms-
samningi við hann á löglegan hátt, skal sá tími, er hann vann hjá honum, dragast

frá fullum námstíma hjá hinum síðari, nema telja megi, að nemandinn hafi eigi notið þeirrar kennslu, sem eðlilegt er með tilliti til, hversu langt er liðið á náms-tímann.

Sé um skylda iðngrein að ræða, ákveður iðnfræðsluráð, að hve miklu leyti skuli taka fyrri námstímann til greina.

III. KAFLI

Löggilding. Námssamningar.

10. gr.

Iðnfræðsluráð löggildir iðnmeistara, er það telur hæfa og fullnægja þeim skilyrðum, sem sett eru í námsreglum viðkomandi iðngreinar, til að taka nemendur til iðnnáms og ákveður, hve marga nemendur meistari megi hafa, út frá því sjónarmiði einu, að nemendur fái notið fullkominnar kennslu í iðninni. Á sama hátt skal löggilda iðnfyrirtæki, sem hafa meistara í þjónustu sinni. Við ákvarðanir sínar í þessu efni skal iðnfræðsluráð taka tillit til venjulegs fjölda sveina á vinnustað, húsnæðis, vélakosts, áhalda og verkefna.

Enn fremur löggildir iðnfræðsluráð þá iðnskóla, er starfrækja verknámsskóla og hafa hæfa meistara í þjónustu sinni, sem vilja taka nemendur í nám til sveinsprófs í ákveðinni iðngrein, enda hefur skólinn þá sömu skyldur gagnvart nemendum, sem um meistara eða iðnfyrirtæki væri að ræða, eftir nánari reglum, sem iðnfræðsluráð setur.

Iðnfræðsluráð getur felld úr gildi löggildingu fyrirvaralaust, ef það telur forsendur þær, sem um ræðir í 1. mgr. þessarar greinar, ekki vera lengur fyrir hendi.

11. gr.

Meistari, iðnfyrirtæki eða skóli, sem vill taka nemendur til iðnnáms, skal senda skriflega umsókn um löggildingu til iðnfræðsluráðs ásamt þeim gögnum, sem áskilin eru á hverjum tíma. Nú vill meistari, iðnfyrirtæki eða skóli, sem hlotið hefur löggildingu, taka nemanda til iðnnáms og skal þá tilkynna það viðkomandi iðnfulltrúa áður en námssamningur er gerður.

Sá, sem hefja vill iðnnám, skal senda um það umsókn til iðnfulltrúa og geta þess í umsókninni, hvort hann eigi kost á kennslu hjá ákveðnum iðnmeistara eða iðnfyrirtæki. Sé svo ekki, skulu iðnfulltrúar aðstoða umsækjanda við að komast í nám eða beina umsókninni til iðnfræðsluráðs.

12. gr.

Enginn má hefja iðnnám yngri en 15 ára. Í iðngreinum, þar sem vinnuhættir, vinnuskilyrði, vinnutími eða önnur atvik gera slíkt nauðsynlegt, getur þó iðnfræðsluráð áskilið hærri aldurstakmark. Leita skal álits embættislæknis eða þeirra aðila, sem fara með vernd barna og unglinga, áður en slík ákvörðun er tekin.

Óheimilt er að gera námssamning við ungling, nema hann hafi lokið miðskólaprófi.

Iðnfræðsluráð getur þó, þegar um er að ræða nemendur, sem hefja iðnnám eftir 18 ára aldur, veitt undanþágu frá þessu ákvæði, ef fræðslunefnd viðkomandi iðngreinar samþykkir fyrir sitt leyti, að undanþága sé veitt að því er iðngreinina snertir, sbr. þó 63. gr.

13. gr.

Þegar meistari, iðnfyrirtæki eða skóli tekur nemanda til iðnnáms, skal gera um það skriflegan námssamning í þremur eintökum. Fær hvor samningsaðili eitt eintak, en iðnfræðsluráð heldur hinu þriðja, er samningurinn hefur verið staðfestur.

Viðkomandi iðnfulltrúi skal staðfesta námssamninga með áritun sinni og eru þeir ógildir ella. Synji iðnfulltrúi um staðfestingu námssamnings, má áfrýja því til iðnfræðsluráðs.

14. gr.

Iðnfræðsluráð leggur til ókeypis eyðublöð undir námssamninginn og ræður gerð hans, og eru námssamningar gerðir á önnur eyðublöð ógildir. Skal námssamningurinn gerður í bókarformi.

Iðnfræðsluráð skal halda skrá um þá námssamninga, sem í gildi eru á hverjum tíma, og eiga iðnaðarmenn og aðrir rétt á að fá upplýsingar um þá, ef óskað er.

15. gr.

Námstíminn telst hafinn á dagsetningardegi námssamnings, sem staðfestingu hlýtur, enda hafi nemandi þá byrjað nám sitt.

Námssamning skal senda iðnfræðsluráði eða iðnfulltrúa til staðfestingar innan eins mánaðar frá dagsetningardegi námssamningsins og er við áritun iðnfræðsluráðs eða iðnfulltrúa heimilt að breyta byrjunartíma námsins, ef samningur berst eigi innan þess tíma.

16. gr.

Nú fer meistari sá, sem skráður er í námssamningi sem lærimeistari nemanda, úr þjónustu iðnfyrirtækis, sem löggildingu hefur hlotið (sbr. 10. gr. reglugerðar þessarar), og ber þá iðnfyrirtækinu að sjá nemanda fyrir öðrum hæfum lærimeistara í iðninni.

Iðnfyrirtækið skal þegar tilkynna iðnfræðsluráði meistaraskipti, enda skal skrá þau í námssamninginn.

17. gr.

Nú hefur meistari eða iðnfyrirtæki rofið námssamning tvisvar, vanrækt kennslu eða brotið á annan hátt gegn lögum og reglugerðum um iðnfræðslu í verulegum atvöldum, og getur þá iðnfræðsluráð svipt hlutaðeigandi rétti til að hafa nemendur tiltekinn tíma eða að fullu. Úrskurð iðnfræðsluráðs má þó bera undir dómstóla, enda sé það gert innan 30 daga, frá því að úrskurður var birtur aðila.

IV. KAFLI

Vinnutími, orlof, slysa- og sjúkdómstílfelli.

18. gr.

Nemendur skulu ganga til þeirra verka, er þeim er skipað til. Þeir skulu vera ástundunarsamir og trúir í starfi.

Daglegur vinnutími nemenda skal vera hinn sami sem sveina í hlutaðeigandi iðngrein samkvæmt kjarasamningi, sbr. þó 19. gr.

Nú er svo ástatt í einhverri iðngrein, að ekki er fyrir hendi samningur um vinnutíma sveina, og getur þá iðnfræðsluráð ákveðið hámarksvinnutíma nemenda í iðngreininni með hliðsjón af vinnutíma í skyldum iðngreinum. Nemendum er ekki skylt að inna af hendi eftirvinnu eða helgidagavinnu, og ekki má setja þá til neinnar þeirrar vinnu, sem ekki lýtur að námi þeirra, er þeim um megn eða skaðleg getur talizt heilsu þeirra.

19. gr.

Þegar iðnskólakennsla fer fram í dagskóla með fullum kennslustundum, heldur nemandi kaupí sínu, en mætir ekki til vinnu meðan skóli starfar.

Fari iðnskólakennslan fram að fullu í kvöldskóla (30 vikur), skal vinnutími nemenda á vinnustað vera 12 stundum styttri á viku en samningsbundinn vinnutími sveina.

Nú stundar nemandi iðnskólanám að öllu leyti utan samningsbundins vinnutíma og getur þá iðnfræðsluráð stytt námstíma samkvæmt samningi, er svarar þeim tíma, sem ella hefði dregizt af vinnutíma vegna skólanámsins.

20. gr.

Sumarleyfi iðnnema skal vera 21 dagur virkur með fullu kaupi. Vinni nemandi aukavinnu, skal hann fá greitt orlofsfé, 7% af aukavinnutekjum.

21. gr.

Skýlt er meistara eða iðnfyrirtæki að greiða iðgjöld fyrir nemendur sína samkvæmt lögum um almannatryggingar. Í slysa- og sjúkdómstílfellum skal nemandi fá fullt kaup í allt að 6 mánuði samtals yfir allan námstímann.

Þó skal nemandi aldrei missa neins af launum sínum fyrstu 14 dagana eftir að hann forfallast frá vinnu sökum slysa eða sjúkdóma.

Ekki er meistara eða iðnfyrirtæki þó skýlt að greiða nemanda kaup, ef slysið stafar af áfengisneyzlu, notkun deyfilyfja eða öðrum orsökum, er nemandi sjálfur á sök á beint eða óbeint, með vítaverðu hirðuleysi eða gáleysi.

Skýlt er nemanda að leggja fram læknisvottorð í slysa- og sjúkdómstílfellum og getur meistari eða iðnfyrirtæki vísað á sérstakan trúnaðarlækni í þessu sambandi.

22. gr.

Nú hefur meistari eða iðnfyrirtæki innt af hendi greiðslu samkvæmt 21. gr. reglugerðar þessarar, en þriðji maður hefur valdið sjúkdómum eða slysinu með bótaskyldu atferli sínu samkvæmt almennum skaðabótaðreglum, á þá meistarinn eða iðnfyrirtækið endurkröfurétt á hendur honum á því fé, sem meistarinn eða iðnfyrirtækið hefur þess vegna greitt nemandanum.

23. gr.

Nú hefur nemandi verið veikur lengur en 6 mánuði samtals á námstímanum, getur iðnfræðsluráð þá ákveðið, að námstíminn framlengist hæfilegan tíma.

Í þessu sambandi skal ekki telja til veikinda, þótt námsstúlka sé fjarverandi vegna barnsburðar, enda sé fjarvera ekki lengri en 3 mánuðir á námstímanum og kaup hafi eigi verið greitt fyrir þann tíma.

V. KAFLI

Verklegt nám.

24. gr.

Meistari eða iðnfyrirtæki skal veita nemanda sínum kennslu í námsgreininni og sjá svo um, að hann hafi, að námstíma loknum, hlotið hæfilega æfingu í öllum störfum, er iðngreinin tekur til venju samkvæmt, og hafi lært meðferð, hirðingu og beitingu allra áhalda, sem tíðkuð eru í iðngreininni.

25. gr.

Iðnfræðsluráð skal setja námsreglur fyrir hverja iðngrein, að fengnum tillögum hlutaðeigandi fræðslunefndar, þar sem sagt sé fyrir um störf þau, er nemendur skuli hljóta æfingu í á hverju ári námstímans.

26. gr.

Iðnfræðsluráð getur fyrirskipað, að færðar skuli vinnubækur, þar sem skráð séu þau störf, er nemendur stunda á námstímabilinu og hve lengi unnið er við hvert starf.

Vinnubækur þessar skulu gefnar út af iðnfræðsluráði, og skulu nemandi og meistari staðfesta, með áritun sinni, að þær séu rétt færðar.

Nemandi skal framvísa vinnubók sinni árlega við innritun í iðnskóla, og gengur skólinn úr skugga um, að störf nemanda séu í samræmi við námsreglur viðkomandi iðngreinar.

Telji skólinn, að misbrestur hafi orðið á í þessu efni, skal vinnubókin send iðnfræðsluráði, sem hlutast til um, að úr verði bætt.

27. gr.

Iðnfulltrúar skulu hafa eftirlit með kennslunni og fylgjast með, að námsreglum sé framfylgt. Í þessu skyni geta þeir lagt fyrir aðila að framvísa vinnubókum hvenær sem er og heimsótt vinnustöðvar, er nemendur eru að verki.

Iðnfulltrúar kveðja prófnefndir eða eftirlitsmenn, er iðnfræðsluráð skipar, sér til aðstoðar við eftirlit samkvæmt þessari grein, eftir nánari ákvörðun iðnfræðsluráðs hverju sinni.

28. gr.

Iðnfulltrúar geta látið fara fram skyndipróf hvenær sem er á námstímanum í því skyni að kanna hæfni nemenda.

Hafi nemandi, að dómi iðnfulltrúa og prófnefndar eða eftirlitsmanns, eigi hlotið fullnægjandi fræðslu og æfingu, miðað við námsáætlun og hve langt er liðið á námstímann, geta þeir lagt fyrir meistarann eða iðnfyrirtækið að bæta úr því innan ákveðins tíma.

Skjóta má ákvörðun iðnfulltrúa undir úrskurð iðnfræðsluráðs.

29. gr.

Nú stendur yfir verkfall eða verkþann á vinnustöð, þar sem nemandi stundar nám sitt, og skal hann þá eigi taka þátt í framleiðslustörfum. Aftur á móti er nemanda skylt að mæta til æfinga og meðferðar véla og verkfæra á vinnustöð, þar sem því verður viðkomið.

Nú stendur vinnudeila svo lengi, að telja má, að nemandi missi verulega úr verklegu námi hennar vegna, og getur iðnfræðsluráð þá ákveðið að framlengja námssamninginn um hæfilegan tíma.

VI. KAFLI

Prófnefndir.

30. gr.

Iðnfræðsluráð skipar prófnefndir innan hverrar iðngreinar og á þeim stöðum, sem henta þykir og hæfir prófnefndarmenn eru fyrir hendi. Jafnan skal vera ein prófnefnd í hverri iðngrein í hverju skólaumdæmi, en heimilt er þó að hafa færri prófnefndir, ef félag eða fulltrúar hlutaðeigandi iðngreinar gera tillögu um það til iðnfræðsluráðs.

Iðnfræðsluráð setur prófnefndum starfsreglur.

31. gr.

Verksvið prófnefnda er:

- Að vera iðnfulltrúum til aðstoðar við eftirlit með iðnnámi, eins og nánar segir í reglugerð þessari:
- Að sjá um sveinspróf og dæma þau.

Prófnefnd getur tekið sér eftirlitsmann til yfirsetu á prófstað, og greiði meistari próftaka þann kostnað.

32. gr.

Í prófnefnd skulu vera þrír menn, að jafnaði bæði meistarar og sveinar, og skulu þeir skipaðir af iðnfræðsluráði til þriggja ára í senn. Jafnmargir skulu skipaðir til vara, séu þeir til á staðnum.

Tveir prófnefndarmenn skulu skipaðir að fengnum tillögum hlutaðeigandi iðnráðs, eða iðnaðarmannafélags, þar sem iðnráð er ekki til, enda hafi það ráðfært sig við hlutaðeigandi iðnfélög, séu þau til á staðnum, en ella samiðnaðarmenn á viðkomandi stað. Hinn þriðja skipar iðnfræðsluráð án tilnefningar, og skal hann vera formaður prófnefndar.

Nú er hvorki til iðnráð eða iðnaðarmannafélag á staðnum, og getur þá iðnfræðsluráð ráðfært sig við iðnaðarmenn á staðnum um skipun prófnefndar.

Iðnfræðsluráð tilkynnir prófnefndarmönnum skipunina og sendir þeim jafnframt eitt eintak af reglugerð þessari ásamt starfsreglum prófnefnda.

33. gr.

Nú eru á einhverjum stað ekki til nægilega margir samiðnaðarmenn í prófnefnd, og getur iðnfræðsluráð þá skipað menn úr skyldum iðngreinum í prófnefndina.

Einn samiðnaðarmaður skal þó vera í prófnefndinni hið fæsta, sé fulllærður iðnaðarmaður í iðninni til hérlendis.

34. gr.

Nú er á einhverjum stað enginn samiðnaðarmaður annar en meistari próftaka, og skal þá prófið fara fram á öðrum stað, þar sem hentugast er að fá prófnefnd. Þó má halda próf á þeim stað, þar sem námið fór fram, ef því verður við komið, að prófnefnd komi þangað, enda sé það sameiginleg ósk meistara og próftaka, og greiði meistari kostnað, sem af því leiðir. Hið sama gildir, þurfi nemandi að fara til prófs utan dvalarstaðar síns.

35. gr.

Sé prófnefnd ekki til í skólaumdæmi, ber meistara eða iðnfyrirtæki að snúa sér til iðnfræðsluráðs um að fá skipaða prófnefnd.

36. gr.

Prófnefndarmaður vikur sæti í prófnefnd, ef hann er meistari nemanda eða skyldur honum að feðgatali eða niðja, eða öðrum lið til hliðar, maki hans, unnusti eða unnusta, kjörforeldri eða kjörbarn, fósturforeldri eða fósturbarn. Enn fremur skal prófnefndarmaður vikja sæti, sé hann starfsmaður hjá meistara þeim eða iðnfyrirtæki, er próftaki stundaði nám hjá.

Víki prófnefndarmaður sæti, tekur varamaður sæti í prófnefndinni. Sé enginn varamaður til, skal iðnfræðsluráð skipa prófnefndarmann hverju sinni.

Aldrei mega tveir menn frá sama fyrirtæki vera prófdómendur samtímis.

37. gr.

Iðnfræðsluráð getur víkið prófnefndarmanni úr starfi, ef hann vanrækir starf sitt eða brýtur af sér á annan hátt, að mati iðnfræðsluráðs.

Verði ágreiningur milli prófnefndar og próftaka eða meistara hans, skal honum vísað til úrskurðar iðnfræðsluráðs. Getur iðnfræðsluráð tilnefnt sérstaka trúnaðarmenn til þess að fjalla um ágreininginn. Skytt er prófnefnd að varðveita öll gögn, er ágreininginn varðar og afhenda þau iðnfræðsluráði eða fulltrúum þess, þar með talið prófverkið sjálft eins og próftaki skilaði því, eftir því sem við verður komið.

38. gr.

Kostnaður við prófnefndir greiðist úr ríkissjóði.

Prófnefnd afhendir viðkomandi lögreglustjóra innborguð prófgjöld skv. 47. gr.

við undirritun sveinsbréfa, en hann greiðir prófnefndarmönnum þóknun samkvæmt reikningi.

Menntamálaráðuneytið ákveður þóknun prófnefndarmanna að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs.

39. gr.

Til þess að tryggja samræmi í störfum prófnefnda skipar ráðherra sá, er fer með iðnfræðslumál, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs, einn eða fleiri eftirlitsmenn með prófunum, til 4 ára í senn. Skulu þeir hafa ákveðið eftirlitssvæði, ef fleiri eru en einn, heimsækja hverja prófnefnd í umdæmi sínu eftir þörfum og leiðbeina þeim um það, sem þurfa þykir.

Eftirlitsmenn þessir skulu gefa iðnfræðsluráði árlega skýrslu um störf sín, enda eru þeir háðir fyrirmælum iðnfræðsluráðs. Kostnaður við ferðir og störf eftirlitsmanna greiðist úr ríkissjóði.

40. gr.

Þar sem prófnefnd eða eftirlitsmaður telja ekki ástæðu til að hafa sérstakan prófstað, skal meistari sjá próftaka fyrir verkstæði og verkfærum við prófið, er metið sé gilt af prófnefnd og eftirlitsmanni.

41. gr.

Prófnefnd færir gerðabók um störf sín. Skal hún gerð eftir fyrirmynd, er iðnfræðsluráð samþykkir. Þá er gerðabók er útskrifuð, skal hún afhendast iðnfræðsluráði til varðveislu. Enn fremur skal prófnefnd halda bók, er í sé fært nafn próftaka, fæðingardagur hans, fæðingarár og staður, nöfn foreldra hans og atvinna, náms tími og iðn, nafn og heimili lærimeistara, prófverkefni, svo og einkunnir í einstökum greinum og aðaleinkunn, er nemandi fær við prófið.

Nefnist sú bók prófbók, og skal færast í fjórriti. Skal prófnefnd, að loknu sveinsprófi, afhenda viðkomandi lögreglustjóra eitt eintak, iðnfræðsluráði annað, Landssambandi iðnaðarmanna hið þriðja og Iðnsveinaráði Alþýðusambands Íslands fjórða eintakið.

42. gr.

Hlutaðeigandi lögreglustjóri heldur skýrslu um öll sveinsbréf, sem gefin eru út í hans lögsagnarumdæmi. Skal þar tilgreint nafn nemanda, fæðingardagur hans, fæðingarár og staður, nöfn foreldra hans og atvinna, náms tími og iðn, nafn og heimili lærimeistara, prófverkefni, svo og einkunnir í einstökum greinum og aðaleinkunn, er próftaki fær við prófið.

43. gr.

Óheimilt er að taka mann til sveinsprófs, sem ekki hefur skriflegan náms samning, áritaðan samkvæmt lögum um iðnfræðslu, og vottorð meistara um, að hann hafi lokið námi sínu samkvæmt samningi, skírteini um fullnaðarpróf frá viðurkenndum iðnskóla, svo og önnur tilskilin vottorð. Undantekningar frá þessu má þó gera, þegar svo stendur á, sem segir í 130. gr., ef iðnfræðsluráð mælir með þeim.

44. gr.

Óheimilt er próftaka að byrja á verki við prófið, fyrr en prófdómendur hafa samþykkt verkstæði eða vinnustað prófsins, upprætti, þar sem þeirra er krafist, og annan undirbúning undir prófið. Enn fremur skulu þeir ákveða hvenær verkið skuli byrja og því vera lokið, og fullvissa sig um, að próftaki sé við því búinn að inna verkið af hendi. Eftir að próf er byrjað, ber prófdómendum að hafa eftirlit með framkvæmd verksins eftir þörfum, og er þeim í því skyni heimill aðgangur að öllu, er lýtur að verkinu.

VII. KAFLI

Sveinspróf.

45. gr.

Þegar námsstími er á enda, skal nemandi gera prófsmið hjálparlaust eða inna af hendi eitthvert það verk, er sýni, að hann sé fullnuma í iðn sinni.

Standist nemandi prófið, ber að gefa út handa honum prófskírteini, er sé undirritað af meistara hans, prófdómendum, skólastjóra og lögreglustjóra. Heitir það prófskírteini sveinsbréf.

46. gr.

Þá er nemandi hefur lokið iðnnámi, skal meistari snúa sér til formanns viðkomandi prófnefndar í iðninni, með beiðni um, að nemandinn fái að ganga undir sveinspróf. Beiðninni, sem skal vera skrifleg, skal fylgja:

1. Námssamningur nemandans.
2. Fæðingar- og skírnarvottorð nemandans.
3. Vottorð meistara eða iðnfyrirtækis um, að nemandinn hafi lokið verklegu námi.
4. Burtfararprófskírteini frá iðnskóla.
5. Prófgjald það, er um ræðir í 47. gr.

Nú eru, þegar sveinspróf hefst í iðninni, tveir mánuðir eða skemmri tími eftir af námsstíma nemanda samkvæmt námssamningi, og getur þá iðnfræðsluráð heimilað nemandanum að þreyta sveinspróf, enda hafi hann lokið burtfararprófi frá iðnskóla. Þó skal eigi gefa út sveinsbréf til próftaka, þótt hann standist prófið, fyrr en námsstíma hans er lokið samkvæmt námssamningi, og skal sveinsprófi talið lokið sama dag og námsstíma lýkur.

47. gr.

Meistari eða iðnfyrirtæki greiðir fyrir hvern próftaka prófgjald, 1200 kr., sem rennur í ríkissjóð og fylgja skal prófbeiðni, svo og annan kostnað við prófið, að svo miklu leyti sem hann greiðist ekki af opinberu fé, þar meðtalið kaup próftaka meðan á prófi stendur og stimpilgjald af sveinsbréfi.

Ekki er meistara eða iðnfyrirtæki skylt að inna af hendi kaupgreiðslu á próftíma, nema fyrir þann stundafjölda, sem til dagvinnu telst, enda þótt prófið fari að einhverju leyti fram utan dagvinnutíma.

48. gr.

Nú háttar svo til, að prófverk er smíði hlutar, sem próftaki vill sjálfur eiga, og er honum það þá heimilt, enda standi hann sjálfur straum af öðrum kostnaði við prófið en próf- og stimpilgjaldi.

49. gr.

Hafi nemandi ekki staðizt sveinspróf í iðninni, skal hann eiga rétt á að ganga undir það á ný, þegar það er næst haldið, enda sé hann sjálfráður um það, hvar og á hvern hátt hann heldur náminu áfram.

Enginn nemandi getur átt rétt til að ganga undir próf í sömu iðngrein oftari en þrisvar sinnum. Þó má ekki líða lengri tími en tvö ár frá því hann þreytti próf fyrst í iðninni, þar til hann þreytir próf í þriðja sinn.

Ráðherra getur þó lengt tveggja ára frestinn, ef sérstaklega stendur á.

Nemandi, sem ekki hefur staðizt sveinspróf, en óskar að ganga undir próf á ný, skal ávallt ganga undir próf í sama lögsagnarumdæmi og hann gekk undir próf í fyrsta sinn. Iðnfræðsluráð getur þó veitt undanþágu frá þessu.

50. gr.

Þegar svo er ástatt, sem segir í 49. gr. reglugerðar þessarar, getur nemandi jafnan sjálfur snúið sér til formanns prófnefndar á viðkomandi stað með beiðni um að fá að ganga undir sveinspróf á ný.

Beiðni skal vera skrifleg, og skal fylgja henni það, er greinir í 46. gr. reglugerðar þessarar, enda greiði nemandi þá sjálfur prófgjald skv. 47. gr.

51. gr.

Sveinspróf skal halda tvisvar á ári, þannig að þau byrji fyrri hluta mánaðanna maí—júní, október—nóvember. Skal iðnfræðsluráð auglýsa prófin með a. m. k. tveggja vikna fyrirvara. Umsóknir um próftöku skulu komnar til formanns prófnefndar fyrir 1. þess mánaðar, er próf skal fara fram í. Iðnfræðsluráð getur, að fengnum tillögum viðkomandi prófnefndar, leyft að próf fari fram á öðrum tíma en að ofan greinir.

52. gr.

Prófið er:

- a. Ákveðið smíði eða verk, samkvæmt 53. gr., er sýni kunnáttu nemandans í iðninni,
- b. vinna á verkstæði eða vinnustað, er sýni leikni nemandans, handlagi og vinnuhraða,
- c. teikning,
- d. munnlegt próf um handbrögð, efni, verkfæri, tæki, vélar og annað, er varðar iðn hans.

53. gr.

Menntamálaráðuneytið setur, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs, reglur um prófverkefni og tilhögun sveinsprófs í hverri iðngrein um sig.

Skal iðnfræðsluráð hafa frumkvæði um að reglur þessar séu endurskoðaðar svo oft sem þurfa þykir, í samráði við fræðslunefnd hlutaðeigandi iðngreinar.

54. gr.

Prófnefnd ákveður prófverkið í samræmi við reglur þær, sem um ræðir í 53. gr. Hún ákveður, hve langan tíma nemandi fær til prófsins og hvernig umsjón með því skuli hagað samkvæmt fyrirmælum iðnfræðsluráðs.

55. gr.

Nú vill próftaki vinna annað verk eða gera annan grip en prófnefnd hefur ákveðið, og er þá prófnefnd heimilt að leyfa það, ef hún telur það sýni eins mikla kunnáttu próftaka í iðn sinni, og lærimeistari lýsir yfir því, að próftaki kunni einnig að gera það verk, er prófnefnd hafði ákveðið.

56. gr.

Við prófið skal gefa einkunnir frá 1—10. Skal sérstök einkunn gefin fyrir hvern lið, sem nefndur er í 52. gr. og verður meðaltal þeirra einkunna aðaleinkunn prófsins.

Ekki má láta neinn fá sveinsbréf, sem fær minna en 5 í aðaleinkunn, verklegu prófi né teikningu, eða minna en 3 í nokkurri prófgrein. Einkunnin 9 og þar yfir telst ágætiseinkunn, 7.25—8.99 telst I. einkunn, 6.00—7.24 telst II. einkunn og 5.00—5.99 telst III. einkunn.

57. gr.

Þegar nemandi hefur lokið prófi og staðizt það, skal prófnefndin þegar gefa lögreglustjóra skýrslu um prófið. Hann lætur síðan útbúa sveinsbréf handa nemandanum. Lögreglustjóri leggur til eyðublöð undir sveinsbréfið. Skulu sveinsbréfin gerð í bókarformi eða samantrotin í hylki, eftir nánari ákvörðun iðnfræðsluráðs, og hljóða sem hér segir:

SVEINSBRÉF

.....
(Nafn.)

fædd..... í
hinn hefur lokið sveinsprófi í
.....
(Iðn.)

hinn og fengið þessar einkunnir:

Fyrir prófverkið fyrir munnlegt próf

Fyrir teikningu fyrir vinnuhraða

Aðaleinkunn

sem er einkunn

Aðaleinkunn við burtfararpróf frá iðnskóla
var

Prófverkið var
.....
.....

.....
(Staður.) (Dagur.)

formaður prófnefndar.

meistari

.....
prófnefndarmaður. skólastjóri

.....
prófnefndarmaður. lögreglustjóri.

Hæsta einkunn er 10. Til að standast próf þarf fyrir prófverkið og teikningu 5, fyrir vinnuhraða og munnlegt próf 3, en í aðaleinkunn 5.

Sveinsbréf skulu vera gefin út á íslenzku, ensku og þýzku. Óski einhver iðn að hafa sérstaka umgerð á bréfinu, skal það vera heimilt á kostnað hlutaðeigandi iðngreinar, en þó því aðeins, að iðnfræðsluráð samþykki útlit umgerðarinnar.

B. IÐNFRÆÐSLUSKÓLAR**VIII. KAFLI****Iðnfræðsluskólar — skilgreining.****58. gr.**

Iðnfræðsluskólar, sem reglugerð þessi tekur til, nefnast einu nafni eftirtaldir skólar:

- a. Iðnskólar, sbr. 61. gr., sem veita fræðslu nemendum sem nema vilja iðn til sveinsprófs.
- b. Verknámsskólar iðnaðarins, sbr. 70. gr., sem veita fræðslu, verklega og bóklega, um undirstöðuatriði iðnaðarstarfa.
- c. Sérskólar einstakra iðngreina, sbr. 84. gr., sem hafa sama markmið og skólar þeir, sem nefndir eru í a. og b.
- d. Meistaraskólar, sbr. 87. gr., semætlaðir eru þeim, sem búa sig undir meistarapróf eða verkstjórn í iðnaði.

59. gr.

Skólaumdæmi skulu vera, sem hér segir, og starfi einn iðnfræðsluskóli í hverju þeirra:

1. Vesturlandsumdæmi: Borgarfjarðarsýsla, Akraneskaupstaður, Mýrasýsla, Snæfellsnes- og Hnappadalssýsla og Dalasýsla.
2. Vestfjarðaumdæmi: Barðastrandarsýsla, Vestur-Ísafjarðarsýsla, Ísafjarðarkaupstaður, Norður-Ísafjarðarsýsla og Strandasýsla.
3. Norðurlandsumdæmi vestra: Vestur-Húnavatnssýsla, Austur-Húnavatnssýsla, Skagafjarðarsýsla, Sauðárkrókskaupstaður og Siglufjarðarkaupstaður.
4. Norðurlandsumdæmi eystra: Eyjafjarðarsýsla, Akureyrarkaupstaður, Ólafsfjarðarkaupstaður, Suður-Þingeyjarsýsla, Húsavíkurkaupstaður og Norður-Þingeyjarsýsla.
5. Austurlandsumdæmi: Norður-Múlasýsla, Seyðisfjarðarkaupstaður, Suður-Múlasýsla, Neskaupstaður og Austur-Skaftafellssýsla.
6. Suðurlandsumdæmi: Vestur-Skaftafellssýsla, Rangárvallasýsla og Árnessýsla.
7. Vestmannaeyjaumdæmi: Vestmannaeyjakaupstaður (sbr. 1. mgr. 12. gr. 1. nr. 68/1966).
8. Reykjanesumdæmi: Gullbringusýsla, sunnan Hafnarfjarðar, Keflavíkurkaupstaður (sbr. 1. mgr. 12. gr. 1. nr. 68/1966).
9. Hafnarfjarðarumdæmi: Hafnarfjarðarkaupstaður, Kópavogskaupstaður, Kjósarsýsla.
10. Reykjavíkurborg.

Ráðherra getur, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs, gert breytingar á skólaumdæmum, svo og leyft að fleiri en einn skóli starfi í skólaumdæmi um takmarkaðan tíma, hafi verið fleiri skólar starfandi við gildistöku þessarar reglugerðar. Enn fremur getur ráðherra lögilt sérskóla einstakra iðngreina.

60. gr.

Ráðherra ákveður, hvar skólasetur hvers skólaumdæmis skv. 59. gr. skuli vera, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs og sýslunefnda og bæjarstjórna í hlutað-eigandi skólaumdæmi.

Að jafnaði skal ákveða skólasetur þar, sem nemendafjöldi hefur verið mestur innan hvers skólaumdæmis, miðað við næstu 5 ár á undan, enda hafi verið um samfellt skólalald að ræða.

Við ákvörðun skólasetra skal enn fremur taka tillit til atvinnuhátta, samgangna, og eðlilegra tengsla við aðrar fræðslu- og þjónustustofnanir í skólaumdæminu.

IX. KAFLI

Iðnskólar. Markmið, inntökuskilyrði.

61. gr.

Iðnskólar veita fræðslu nemendum, sem iðnmeistarar og iðnfyrirtæki hafa tekið til iðnnáms samkvæmt reglugerð þessari, og svo nemendum, er verklegt nám stunda í verknámsskólum eða öðrum skólavinnustöðvum, eftir því sem við á og ákveðið er í reglugerð þessari. Enn fremur er iðnskólum rétt að efna til námskeiða í bóklegum og verklegum greinum, ef henta þykir, enda komi samþykki menntamálaráðuneytisins til hverju sinni.

62. gr.

Iðnskólar skulu vera dagskólar og skal kennsla fara fram í allt að þriggja mánaða námstímabilum, einu fyrir hvert námsár viðkomandi iðngreinar.

Heimilt er þó, að fengnu samþykki iðnfræðsluráðs, að fækka námstímabilum, en lengja árlegan kennslutíma, enda verði fullum kennslustundafjöldi náð í hverri námsgrein samkvæmt námsskrá.

Meðan svo háttar til, að ókleift reynist að fá húsnaði og kennslukrafta að degi til, má kennslan fara fram að nokkru leyti að kvöldi til, þó ekki eftir kl. 22.00. Ákvæði þessarar greinar eiga þó ekki við um námsskeið skv. síðustu mgr. 61. gr.

63. gr.

Þessi eru almenn inntökuskilyrði iðnskóla:

1. Að umsækjandi sé fullra 15 ára.
2. Að hann hafi lokið miðskólaprófi.

Áskilja má, að nemandi hafi tiltekna lágmarkseinkunn á miðskólaprófi í einstökum námsgreinum svo og í aðaleinkunn, og er heimilt að hafa slíkar einkunnir breytilegar eftir þörfum einstakra iðngreina.

Ráðuneytið setur nánari reglur um, hverjar þessar lágmarkseinkunnir skuli vera og í hvaða greinum, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs.

Iðnfræðsluráði er heimilt að veita undanþágu frá ákvæði 2. töluliðar 1. mgr., þegar um er að ræða nemendur, sem hefja iðnnám eftir átján ára aldur, enda liggi fyrir samþykki fræðslunefndar viðkomandi iðngreinar um, að undanþága sé veitt, að því er iðngreinina snertir.

Sé undanþágan veitt, skal nemandi sýna við inntökupróf, að hann hafi nægjanlega þekkingu til að geta fylgzt með kennslu í 1. bekk, og skulu inntökupróf miðuð við eigi minni kröfur en gerðar eru til miðskólaprófs í þessum námsgreinum.

64. gr.

Heimilt er iðnskólum að halda undirbúningsnámskeið fyrir þá nemendur, sem þurfa inntökupróf skv. 63. gr., svo og fyrir þá nemendur, sem að mati skólans, sbr. 2. mgr. 63. gr., hafa ekki hlotið nægjanlega háa einkunn í einni námsgrein eða fleirum við miðskólapróf, til þess að geta fylgzt með kennslu í 1. bekk.

65. gr.

Skylt er iðnskólum að veita inntöku öllum nemendum úr umdæmi skólans, ef þeir hafa löglega námssamninga og fullnægja að öðru leyti settum skilyrðum. Nú eru nemendur einhvern iðngreinar, sem um skólavist sækja, svo fáir, að eigi er unnt, að mati skólans, að halda uppi nauðsynlegri sérkennslu, og er þá stjórn skólans heimilt að fresta viðtöku slíkra nemenda eða vísa þeim á annan skóla, ef nemendur hlutaðeigandi greinar eru þar fleiri. Aldrei má þó slík frestun leiða til þess, að nemandi ekki eigi þess kost að ljúka skólanámi innan marka umsamins námstíma, enda hafi hann innritazt í skóla við upphaf námstímans.

Meisturum og iðnfyrirtækjum er skylt að láta innrita nemendur sína til byrjunarnáms í iðnskóla þegar við fyrstu innritun, sem fer fram eftir að námssamningur er gerður.

X. KAFLI

Um kennslu og námsefni í iðnskólum.

66. gr.

Kennslugreinar skulu vera þessar:

Íslenska, félagsfræði, reikningur, eðlis- og efnafræði, iðnfræði, teikning, danska, enska og bókfærsla.

67. gr.

Kennslan fer fram eftir námsskrá, sem ráðuneytið setur að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs.

Námsefni á undirbúningsnámskeiðum og sérnámskeiðum ákveður stjórn skólans að fengnu samþykki iðnfræðsluráðs.

68. gr.

Hver kennslustund í bóknámi skal vera 45 mínútur og skal að jafnaði gefa 10 mín. hlé milli kennslustunda. Vikulegur kennslutími má ekki fara fram úr 44 klukkustundum og ekki skal að jafnaði kenna lengur en 8 stundir dag hvern.

Starfræki iðnskóli verkleg námskeið, má hver kennslustund vera 60 mínútur. (Sbr. 79. gr.).

69. gr.

Nemendur í hverri bekkjardeild séu að jafnaði 24—26, eigi fleiri en 30 og aldrei færri en 10, nema um kennslu í sérgreinum sé að ræða.

Þegar nemendafjöldi leyfir, skal nemendum sömu iðngreinar skipað saman í bekkjardeild, en ella skal skipa saman nemendum skyldra iðngreina eftir því sem kostur er á.

XI. KAFLI

Verknámsskólar. Markmið, inntökuskilyrði.

70. gr.

Verknámsskólar iðnaðarins veita fræðslu, verklega og bóklega, um undirstöðuatriði iðnaðarstarfa. Kennslan skal miða að því, að nemendur öðlist staðgóða þekkingu á vélum og verkfærum, sem um er að tefla, og efnum, sem úr er unnið, jafnframt sem áherzla skal lögð á þjálfun þeirra í starfi á kerfisbundinn hátt, með það að markmiði, að nemendur verði sem hæfastir til starfa í starfsgrein sinni að loknu námi.

71. gr.

Almenn inntökuskilyrði verknámsskóla eru hin sömu sem iðnskóla, sbr. 63. gr., eftir því sem við á.

72. gr.

Verknámsskólar skulu starfa frá 1. september til 31. maí ár hvert, og skal náms-tími vera 32 kennsluvikur að viðbættum prófum. Kennsla skal miða að undirbúningi undir iðnnám, annað tækninám og iðnaðarstörf. Ráðuneytið getur heimilað, ef sérstaklega stendur á, að skipta megi starfstíma verknámsskóla í tvö námstímabil, enda sé hvort tímabil eigi skemmra en 16 kennsluvikur auk prófa, svo að náð verði fullum kennslustundafjölda samkvæmt námsskrá.

73. gr.

Námstímanum skal varið sem næst að jöfnu milli bóknáms og verknáms. Í bóknámsgreinum skal miða að kennslu, sem svari námsskrá 1. og 2. bekkjar iðnskóla, sbr. 67. gr.

74. gr.

Verklegt nám fer fram í vinnustofum skólanna. Í þeim greinum, þar sem nemendafjöldi er nægur, má miða kennsluna við einstaka iðngrein, en ella við flokk skyldra greina. Í verknámi skulu nemendur ekki vera fleiri en 12—15 í námshópi og skal við það miðað að skipta bekkjardeildum í tvennt, ef fjölmennari eru.

75. gr.

Ráðherra getur ákveðið, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs, að starfrækja skuli framhaldsdeildir við verknámsskóla í einstökum iðngreinum.

Í iðngreinum, þar sem erfitt er að koma við námi á vinnustað, má á sama hátt ákveða, að námið fari að öllu leyti fram í verknámsskóla.

Um námstíma í framhaldsdeild, námsefni og námstilhögun gilda ákvæði 79. gr.

76. gr.

Nemendur, sem lokið hafa fullnaðarprófi frá verknámsskóla, skulu eiga rétt til styttingar á námstíma sínum, ef þeir ráðast í iðnnám hjá meistara eða iðnfyrirtæki, svo sem segir í 7. gr. reglugerðar þessarar.

77. gr.

Ráðherra ákveður, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs, hvaða iðngreinar eða flokkar skyldra greina, skuli kenndar við hvern verknámsskóla um sig og er óheimilt að fjölga verknámsgreinum nema að fengnu samþykki ráðherra.

Enn fremur ákveður ráðherra, hvaða skólar skuli halda námskeið fyrir starfsfólk verksmiðjuíðnaðar og setur jafnframt reglur um námsefni og námstilhögun, að fengnum tillögum samtaka iðnrekenda og verksmiðjufólks.

XII. KAFLI

Um kennslu og námsefni í verknámsskólum.

78. gr.

Í verknámsskólum skal kennslan vera bæði bókleg og verkleg og gilda um hana reglur, er hér fara á eftir.

79. gr.

Verkleg kennsla fari fram eftir námsreglum, sem ráðuneytið setur, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs. Námsreglur skulu miðast við einstaka iðngrein eða flokk skyldra iðngreina.

Í námsreglum skal í megin atriðum sagt fyrir um, í hverju verknámið skuli fólgið, hve miklum tíma skuli varið til kennslu í hverjum verkþætti fyrir sig og í hvaða röð kennsla og þjálfun skuli veitt í einstökum verkþáttum.

Kennslu í verknámsgreinum skal haga þannig, að hún sé í sem mestu samræmi við þau vinnubrögð, sem tíðkast á vinnustað í viðkomandi grein.

Auk þess að kennsla fari fram eftir námsskrá, ber að leggja áherzlu á, að nemendur vinni skipulega og nái sem fyrst eðlilegum vinnuhraða.

Strax og telja má, að nemendur hafi tileinkað sér undirstöðuatriði verknámsins, skal haft eftirlit með þeim tíma, sem nemendur nota til úrlausnar verkefna. Þar, sem slíkt á við, skulu nemendur vandir á að nota vinnuseðla og kennt að útfylla þá.

Eftir því sem við verður komið og slíkt brýtur ekki í bága við kennslu og námsefni, skal áherzla lögð á hagnýt verkefni, t. d. smíði á verkfærum og búnaði fyrir skólana eða söluvarning, ef um slíkt getur verið að ræða.

Í verknámi skal hafa kennsluna samfellda og sem mest í samræmi við það, sem tíðkast á vinnustað.

Heimilt er að hafa 10 mínútna hlé eftir 2 samfelldar kennslustundir, en að öðru leyti skal veita matar- og kaffihlé sem mest í samræmi við þær reglur, sem gilda í viðkomandi iðngrein, eftir því sem við verður komið.

80. gr.

Nú samþykkir ráðuneytið að verknámsskóli starfræki framhaldsdeildir, þar sem iðnnám til sveinsprófs fari fram að fullu, og skal þá kennslu hagað þannig, að hún sé í svo miklu samræmi við starfshætti á vinnustöð sem unnt er.

81. gr.

Í verknámsskólum skal lögð áherzla á að kynna nemendum gildandi reglur um öryggi og slysavarnir á vinnustað.

82. gr.

Bókleg kennsla fari fram eftir námsskrá, sem ráðuneytið setur að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs.

Í eins árs verknámsskóla skal miðað við, að námsefni samsvari námsskrá 1. og 2. bekkjar iðnskóla.

Í verknámi til sveinsprófs skal námsefni í bóklegum greinum a. m. k. samsvara námsskrá til burtfararprófs úr iðnskóla.

Um námsefni á framhaldsnámskeiðum setur ráðuneytið sérreglur að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs.

83. gr.

Verknámsskólar leggja nemendum til efni og verkfæri til verknámsins.

Nemendur leggja sér til vinnuklæðnað í samræmi við þær reglur, sem skólinn setur.

Munir og önnur verðmæti, sem framleitt er í vinnustofum skólanna, eru eign þeirra, en heimilt skal nemendum að eignast þá muni, sem þeir gera sjálfir, gegn greiðslu efniskostnaðar. Á þetta einkum við um verkfæri, sem nemendur hafa framleitt og geta haft þýðingu fyrir áframhaldandi starf þeirra.

Að öðru leyti ráðstafar stjórn skólanna framleiðslu þeirra.

Skylt er nemendum að inna af höndum í þágu skólans viðhald og viðgerðir á tækjum og búnaði skólans í allt að 2 vikur af starfstíma skólans.

XIII. KAFLI

Sérskólar einstakra iðngreina.

84. gr.

Sérskólar teljast þeir skólar, sem ráðuneytið viðurkennir, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs, til þess að veita fræðslu, bóklega og verklega, nemendum einstakra iðngreina.

85. gr.

Um inntökuskilyrði, námsefni, námsskrá, próf og aðra tilhögun námsins, gilda ákvæði reglugerðar þessarar eftir því sem við á.

86. gr.

Þessir sérskólar eru viðurkenndir:

- a. Matsveina- og veitingaþjónaskólinn, fyrir nemendur í matreiðslu og framreiðslu.
- b. Garðyrkjuskóli ríkisins að Reykjum í Ölfusi, fyrir nemendur í skrudgarðyrkju.

XIV. KAFLI

Meistaraskólar. Markmið, inntökuskilyrði.

87. gr.

Meistaraskóla skal starfrækja í Reykjavík.

Við aðra skóla, sem um ræðir í 59. gr. reglugerðar þessarar, má einnig starfrækja meistaraskóla að fengnu samþykki ráðherra, sem jafnframt ákveður að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs, til hvaða iðngreina kennsla skuli taka.

88. gr.

Meistaraskólar veita fræðslu, verklega og bóklega þeim, sem búa sig undir meistarapróf, löggildingu, sé hennar krafizt í viðkomandi iðngrein, eða verkstjórn í iðnaði.

Kennsluna má miða við einstaka iðngrein eða flokk skyldra iðngreina.

89. gr.

Skilyrði til inngöngu í meistaraskóla er, að viðkomandi hafi lokið sveinsprófi í hlutaðeigandi iðngrein. Krefjast má ákveðinnar lágmarkseinkunnar úr iðnskóla og verklegu prófi (sveinsprófi).

Lágmarkseinkunn, sé hennar krafizt, skal ákveðin af ráðherra, að fengnum tillögum viðkomandi fræðslunefndar.

90. gr.

Kennslugreinar skulu m. a. vera þessar:

1. Íslensk verzlunarbréf og vélritun.
2. Stærðfræði og kostnaðarreikningur.
3. Bókfærsla og rekstrarhagfræði.
4. Enska.
5. Eðlis- og efnafræði.
6. Iðn- og verzlunarréttur og vinnulöggjöf.
7. Slysavarnir og hjálp í viðlögum.
8. Verkstjórn og vinnuhagræðing.
9. Iðnfræði, bókleg og verkleg, varðandi þá iðngrein, sem um er að tefla.

91. gr.

Kennslan í bóknámsgreinum fer fram eftir námsskrá, sem ráðuneytið setur, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs.

92. gr.

Verkleg kennsla fer fram í vinnustofum og tilraunastofum. Skal einkum lögð áherzla á að kynna nýjungar og sérstakar vinnuaðferðir, að því er snertir vélar, verkfæri, áhöld og efni, og skal um námsefni taka sérstakt tillit til þarfa iðngreinanna.

93. gr.

Námi lýkur með prófi og nefnist það meistarapróf.

Ráðherra getur, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs og fulltrúa viðkomandi iðngreinar, ákveðið að meistarapróf skuli vera skilyrði fyrir veitingu meistarabréfs í löggilttri iðngrein.

94. gr.

Um próf, einkunnargjöf og annað, sem ekki er tekið fram sérstaklega, gilda að öðru leyti ákvæði þessarar reglugerðar eftir því sem við getur átt.

95. gr.

Skólinn starfar sem eins árs skóli með 44 stunda kennsluviku, 7—8 mánuði árlega. Heimilt er þó að skólinn starfi í tveimur eða þremur áföngum með samsvarandi heildarnámstíma.

XV. KAFLI

Um próf.

96. gr.

Í verknámsskólum skal halda burtfararpróf í bóknámsgreinum að loknu kennslutímabili. Í verknámsgreinum skal við burtfararpróf gefa einkunnir fyrir þau verkefni, sem nemandi hefur skilað á kennslutímabili. Heimilt er þó að hafa sérstök próf í verknámsgreinum.

97. gr.

Í iðnskólum skal halda árspróf að loknu námi í öllum neðri bekkjum og burtfararpróf að loknu námi í efsta bekk hvernar iðngreinar.

Lokapróf í þeim námsgreinum, sem ekki eru kenndar í efsta bekk hvernar iðngreinar, teljast til burtfararprófs.

98. gr.

Iðnfræðsluráð ákveður prófverkefni í almennum námsgreinum í verknáms- og iðnskólum.

99. gr.

Fullnaðareinkunnir skal flokka sem hér segir:

5.00— 5.99	teljast	þriðja	einkunn.
6.00— 7.25	—	önnur	—
7.25— 8.99	—	fyrsta	—
9.00—10.00	—	ágætis	—

100. gr.

Öll próf í bóknámsgreinum skulu að jafnaði vera skrifleg, nema í erlendum málum skulu þau ávallt vera skrifleg og munnleg.

Einkunnir skal gefa í tölum frá 0—10, með einum tugastaf og tveimur aukastöfum í fullnaðareinkunn. Til þess að standast próf í almennum námsgreinum þarf einkunnina 3 hið lægsta, en í öllum teikningum, verknámi og sérgreinum og aðal-einkunn 5 hið lægsta.

Kennarar skólans skulu gefa nemendum einkunnir í lok kennslunnar ár hvert, hver í sinni grein. Nefnast þær árseinkunnir og eru úrslitadómur um kunnáttu nemanda, framfarir og afköst.

101. gr.

Fullnaðareinkunn í hverri námsgrein er árseinkunn $+ 2 \times$ prófeinkunn deilt með 3 í samtölu þeirra.

Kennararáð getur samþykkt að flytja nemendur með háa árseinkunn í tveimur námsgreinum eða fleiri próflaust upp úr bekk í þeirri eða þeim námsgreinum. Þetta gildir þó ekki um teikningar og ekki um burtfararpróf.

102. gr.

Nú stenzst nemandi ekki próf í helming námsgreina á ársprófi eða burtfararprófi, og skal hann þá setjast í sama bekk aftur vilji hann halda áfram námi og taka próf að nýju. Nái hann prófi í helming námsgreinanna eða meira, en ekki í öllum, má hann taka það, sem vantar, eða einstakar greinar þess, þegar þau próf eru haldin við skólann síðar.

103. gr.

Ekki má flytja nemanda úr lægri bekk í efri fyrr en hann hefur lokið upptökuprófi í efri bekkinn, nema kennararáð samþykki, og teljast þá árseinkunnir í þeim námsgreinum, sem próf er fellt niður í, með í prófinu.

Nú mætir nemandi til burtfararprófs og hefur próf frá öðrum skóla, er sýni eins mikla eða meiri kunnáttu í einni eða fleiri prófgreinum en heimitaðar eru til prófsins, og er þá heimilt að sleppa honum við próf í þeim greinum og telja einkunnir hans í hinu fyrra prófi til burtfararprófsins, en leggja skal hann fram skilríki fyrir kunnáttu sinni.

104. gr.

Nú vill nemandi þreyta árspróf í iðnskóla, án þess að hafa stundað þar nám og skal hann þá, áður en til prófs kemur, færa sönnur á, að hann hafi að mati skólans lært allt það, sem námsskrá mælir fyrir um og gera grein fyrir hverrar kennslu hann hafi notið. Á teikningum og öðrum verklegum æfingum skal ekki krafist síðri frágangs en af reglulegum nemendum skólans. Sé um að ræða próf í fleiri en einni bekkjardeild, skal nemandi fyrst þreyta próf í hinum lægsta bekk og síðast í hinum efsta. Nái hann ekki einkuninni 7 í hverri námsgrein í hinum lægri bekkjarprófum, skal honum óheimilt að þreyta próf í efri bekk.

105. gr.

Utanskólanemendur skulu greiða prófgjöld, sem menntamálaráðuneytið ákveður að fengnum tillögum skólastjóra og skólanefndar. Renna þau í ríkissjóð.

106. gr.

Við skrifleg próf má nota þau gögn ein, sem skólastjóri leyfir.

Nemendur, sem staðnir eru að því að nota óleyfileg gögn eða hafa rangt við á prófum, hafa fyrirgert rétti til þess að ljúka prófi í það sinn. Skal minna nemendur á þetta ákvæði áður en próf hefst.

107. gr.

Í hverjum skóla skal vera prófbók eða spjaldskrá og skal rita í hana allar einkunnir við árspróf og burtfararpróf, meðaltölu þeirra og fullnaðareinkunn, og einkunn fyrir ástundun og hegðun.

108. gr.

Við burtfararpróf dæma hlutaðeigandi kennarar og prófdómarar um úrlausnir. Skal vera einn prófdómari í hverri grein, skipaður af menntamálaráðuneytinu að fengnum tillögum skólanefndar og skólastjóra. Í þeim greinum, sem iðnfræðsluráð ákveður ekki prófverkefni, velja prófdóمندur verkefni prófanna í samráði við kennara og afhenda þau skólastjóra í tæka tíð.

Að loknu skriflegu prófi tekur kennari við úrlausnum, leiðréttir þær og dæmir, en síðar prófdómari, og koma þeir sér saman um einkunn.

Ef ágreiningur verður um einkunn, skal taka meðaltal af einkunnargjöf kennara og prófdómara.

109. gr.

Að loknu burtfararprófi skal afhenda nemendum þeim, sem staðizt hafa prófið, brottfararskírteini með árituðum einkunnum fyrir hverja námsgrein ásamt fullnaðar-einkunn. Prófskírteini skal einnig láta nemendum í té með árituðum einkunnum fyrir hverja námsgrein í ársprófum.

110. gr.

Í lok hvers kennslutímabils skal skrá í vinnubók nemandans (iðnnámsbók), sbr. 26. gr., hve oft nemandann hefur vantað í skólann á kennslutímabilinu og af hvaða ástæðum, svo og hve oft hann hefur mætt of seint.

XVI. KAFLI

Um aga og reglur.

111. gr.

Agi skólans skal miða að því að halda uppi reglu og efla með nemendum iðju-semi og þrúðmennsku. Skulu kennarar og nemendur leitast við í sameiningu að glæða heilbrigðan anda í skólanum.

112. gr.

Nemendur skulu í skólum gæta fyllstu reglusemi í hvívetna.

Áfengi má eigi hafa um hönd í húsakynnum skólanna. Brjótí nemendur gegn þessu, skal skólastjóri vanda um við þá og áminna og gera forráðamönnum þeirra aðvart um brotið. Skipist nemendur eigi við endurtekna áminningu, ber að víkja hinum brotlega úr skóla.

Komi kennari til starfa undir áhrifum áfengis, neyti hann þess í hóbýlum skólans eða vanræki störf sakir vinneyzlu, ber skólastjóra að gera ráðuneytinu aðvart, og mun slík hegðun látin varða stöðumissi.

113. gr.

Nú gerist nemandi á annan hátt brotlegur við reglugerð skólanna eða starfs-reglur. Skulu kennarar þá vanda um við hann eða tilkynna skólastjóra, ef brotið er stórt. Skipist nemandi ekki við slíkar umvandanir kennara eða skólastjóra, getur skólastjóri vikið honum úr skóla um stundarsakir eða til fulls og skal þá kennara-ráð og skólanefnd hafa fjallað um málið. Tilkynna skal meistara nemanda áður um brotið.

XVII. KAFLI

Um skólastjóra og kennara.

114. gr.

Tala fastra kennara fer eftir ákvæðum laga nr. 49/1967, um skólakostnað, en starfsskylda þeirra og launakjör eftir gildandi kjarasamningum opinberra starfs-manna á hverjum tíma.

115. gr.

Skólum með 10 bekkjardeildum á skólaárinu eða fleiri, má að fengnu sam-þykki ráðherra, skipta í deildir, enda séu eigi færri en 130 nemendur í deild.

Þar sem deildarskipting á sér stað, getur ráðherra skipað einn yfirkennara fyrir hverja deild.

Með samþykki ráðherra má annaðhvort ákveða yfirkennurum aukabókun eða færri kennslustundir.

116. gr.

Ráðherra setur eða skipar skólastjóra og fasta kennara, að fengnum tillögum viðkomandi skólanefndar. Skólastjóri ræður stundakennara með samþykki skólanefndar.

Ráðherra setur skólastjórum og kennurum erindisbréf, þar sem kveðið skal á um starfssvið þeirra, réttindi og skyldur.

117. gr.

Um menntun skólastjóra og kennara í almennum bóknámsgreinum, gilda sömu reglur sem um skólastjóra og kennara gagnfræðaskóla, eftir því sem við getur átt. Í sérgreinum skulu þó kennarar að jafnaði vera með próf í tæknifræði.

Kennarar í verknámsgreinum skulu hafa meistararéttindi í þeirri iðngrein, sem um er að tefla.

Ráðherra getur sett nánari ákvæði um sérmenntun kennara, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs.

118. gr.

Í lok hvers skólaárs ber skólastjóra að senda fullnægjandi skýrslu í 2 eintökum um skólahaldið til skrifstofu iðnfræðsluráðs.

119. gr.

Nú verður hlé á kennslu frá prófi og þar til næsta námsskeið byrjar eða af öðrum ástæðum, og eiga þá hvorki stundakennarar né fastakennarar kröfu á kaupi fyrir stundakennslu fyrir þann tíma.

120. gr.

Fela má fastakennurum aukastörf í þágu skólans, eftir nánara samkomulagi við skólastjóra, svo sem umsjón með söfnum skólans, eftirlit með nemendum í frímínútum og á samkomum nemenda og aðstoð við félagsstarfsemi í skólanum. Heimilt er skólastjóra, með samþykki ráðuneytisins, að fækka skyldustundum kennara, ef slík aukastörf verða mikil og koma misjafnt niður.

121. gr.

Ráðherra ákveður kennsluskyldu skólastjóra.

122. gr.

Nú hefur kennari gegnt embætti í 10 ár og óskar að hverfa frá störfum í eitt ár til að efla þekkingu sína og kennarahæfni, og skal hann þá senda ráðherra beiðni um orlof ásamt greinargerð um, hvernig hann hyggst verja orlofsárinu. Ef ráðherra telur þá greinargerð fullnægjandi, getur hann veitt kennaranum ársorlof með fullum launum. Engum skal þó veitt slíkt orlof nema einu sinni. Beiðni um orlof skal send ráðuneytinu með árs fyrirvara og veitir það kennurum, er þess óska, leiðbeiningar um, hvernig orlofsárinu skuli varið, en allir verða þeir að gefa því fullnægjandi skýrslu um störf sín að orlofsári loknu, að viðlögðum launamissi fyrir það ár. Ráðherra setur nánari reglur um framkvæmd ársorlofs kennara. Skal þess gætt, að það trufla ekki störf skólanna eða torveldi þau.

123. gr.

Fastir kennarar skóla mynda, ásamt skólastjóra, kennararáð, og er skólastjóri formaður þess.

Í skólum, þar sem fastir kennarar eru fimm eða fleiri, skal kennararáð myndað af yfirkennurum (deildarkennurum), ásamt skólastjóra.

Hlutverk kennararáðs er að vera skólastjórn til ráðuneytis um málefni skólans eftir því sem nánar verður ákveðið í reglum, sem ráðuneytið setur, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs.

XVIII. KAFLI

Um stjórn iðnfræðsluskóla.

124. gr.

Iðnskólum, verknámsskólum og meistarasjólum stjórnar 5 manna skólanefnd undir yfirstjórn menntamálaráðherra.

Nú eru öll þessi skólastig starfrækt við einn og sama skóla og skal þá vera ein sameiginleg skólanefnd.

125. gr.

Ráðherra skipar skólanefndir til fjögurra ára í senn svo og varamenn.

Þar sem fleiri en eitt sveitarfélag standa að rekstri skóla, skulu fjórir skólanefndarmenn skipaðir eftir tilnefningu þeirra bæjarstjórna og sýslunefnda, sem aðild eiga að skólanum. Skal það gert eftir nánari reglum, sem ráðherra setur að fengnum tillögum hlutaðeigandi bæjarstjórna og sýslunefnda.

Hinn fimmta skipar ráðherra án tilnefningar og skal hann vera formaður skólanefndar.

Í Reykjavík tilnefnir borgarstjórn fjóra skólanefndarmenn. Sama gildir annars staðar, ef eitt sveitarfélag stendur að rekstri skóla. Tilnefnir þá viðkomandi sveitarstjórn fjóra skólanefndarmenn.

Að minnsta kosti helmingur þeirra, sem bæjarstjórnir og sýslunefndir tilnefna í skólanefnd, skulu vera iðnlærðir.

126. gr.

Skólastjóri hefur á hendi daglega stjórn hvers skóla, hefur umsjón með kennslu, aga, umgengni og framkomu og sér um eignir skólans.

Fastir kennarar skólans skulu vera honum til aðstoðar í starfi hans eftir því sem aðstæður leyfa, sbr. 123. gr.

XIX KAFLI

Um fjármál.

127. gr.

Ráðherra og viðkomandi sveitarsjóðir greiða stofn- og rekstrarkostnað iðnfræðsluskóla í samræmi við ákvæði laga nr. 49/1967, um skólakostnað.

128. gr.

Ráðherra ákveður skólagjöld í iðnskólum og meistaraskólum, svo og þátttöku nemenda í verknámsskólum í efniskostnaði, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs. Gjöld þessi, svo og hreinar tekjur af skólaverkstæðum og skólavinnustofum, koma til frádráttar rekstrarkostnaði, áður en honum er skipt.

XX. KAFLI

Ýmis ákvæði.

129. gr.

Nú fatlast iðnnemi andlega eða líkamlega meðan á námstíma stendur eða hefur fatlazt þannig, þegar reglugerð þessi öðlast gildi, að hann telst ekki fær um að ljúka iðnskólanámi, en telst fullgildur verkmaður í sumum greinum iðninnar, og

skal þá iðnfræðsluráð, að fengnum tillögum fulltrúa viðkomandi iðngreinar og áliti trúnaðarlæknis, gera tillögu til ráðuneytisins um það hvort heimila megi hlutaðeigandi að þreyta verklegt próf, án réttar til meistarábréfs, og tekur ráðuneytið ákvörðun um það, að fengnum þeim tillögum.

130. gr.

Það varðar sektum, ef ekki liggur þyngri refsing við brotinu samkvæmt öðrum lögum, að:

1. Taka nemanda til náms gagnstætt ákvæðum laga um iðnfræðslu, nr. 68 frá 11. maí 1966, og reglugerðar þessarar.
2. Brjóta gegn ákvæðum framangreindra laga og reglugerðar þessarar um daglegan vinnutíma nemanda.
3. Vanrækja að láta nemanda stunda skólanám.
4. Koma ósæmilega fram við nemanda.
5. Óhlýðnast fyrir mælum iðnfulltrúa eða iðnfræðsluráðs um kennslu nemanda.

Sektir skulu renna í rikissjóð. Mál útaf brotum þessum skulu rekin sem almenn lögreglumál.

131. gr.

Ríkissjóður greiðir kostnað af starfi iðnfræðsluráðs, iðnfulltrúa og prófnefnda svo og annan kostnað af stjórn iðnfræðslumála samkvæmt lögum nr. 68/1966, um iðnfræðslu.

132. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt 48. gr. laga nr. 68 11. maí 1966, um iðnfræðslu og öðlast þegar gildi. Jafnframt fellur niður reglugerð um iðnfræðslu nr. 93 22. apríl 1960, ásamt reglugerð um breytingu á henni, nr. 104 3. júní 1964. Enn fremur fellur niður reglugerð um iðnskóla nr. 112 29. september 1955, og reglugerð um breytingu á henni, nr. 17 6. marz 1962, svo og önnur ákvæði, er fara í bág við reglugerð þessa.

Ákvæði til bráðabirgða:

Þeim nemendum, sem við gildistöku reglugerðar þessarar, hafa fengið staðfestan námssamning í löggilttri iðngrein, en hafa ekki miðskólapróf, skal heimilt að þreyta inntökupróf í iðnskóla.

Þeim, sem lokið hafa skyldunámi við gildistöku reglugerðar þessarar og vilja hefja iðnnám, skal heimilt að þreyta inntökupróf í iðnskóla, ef þeir koma til inntögunar eigi síðar en við upphaf skólaárs 1968/1969.

Standist slíkir nemendur inntökupróf, er iðnfræðsluráði og iðnfulltrúum heimilt að staðfesta námssamning þeirra.

Um inntökupróf skv. þessu ákvæði gilda að öðru leyti ákvæði 4. mgr. 63. gr. reglugerðar þessarar.

Í menntamálaráðuneytinu, 15. september 1967.

Gylfi Þ. Gíslason.

Birgir Thorlacius